

MALAWI

SCENARIUSZ LEKCJI

SPEŁNIAJ SWE MARZENIA,
ALE NIE KOSZTEM INNYCH

Czas trwania
45 minut

TEMAT

SPEŁNIAJ SWE MARZENIA, ALE NIE KOSZTEM INNYCH

Zaaranżuj salę do pracy w grupach. Wydrukuj materiały z załączonej płyty. Przygotuj projekcję fragmentów filmu zamieszczonych na płycie. Przed zajęciami zapoznaj się z całym odcinkiem dostępnym na stronie www.kulczykfoundation.org.pl

DLACZEGO WARTO PORUSZYĆ TEN TEMAT

Wszyscy ludzie mają jakieś marzenia. Każdy ma prawo, by je spełniać. Jednak są tacy, którym dążenie do realizacji planów przychodzi łatwiej, podczas gdy inni bardzo czegoś pragną, ale bez pomocy z zewnątrz nie mogą spełnić swoich marzeń. Czasem otoczenie nie szanuje cudzych marzeń, lekceważy je, uważa je za mało ważne, nic nieznaczące. Nie daje więc prawa do ich spełnienia. Aby świadomie umożliwić drugiemu człowiekowi realizację jego planów, potrzeba wiedzy i wrażliwości. Trzeba wiedzieć, że marzenia są ważne, a ich spełnianie jest istotnym elementem życia każdego z nas. Trzeba umieć zauważyć, że ktoś o czymś marzy. Empatia pozwala dostrzegać pragnienia innych ludzi. Jest ona podstawą do tego, by dać innym prawo do ich spełniania marzeń.

CĘLE ZAJĘĆ

Może uda się zrobić z uczniami jeden krok, może dwa, a może aż trzy. Zawsze będzie to Wasz wspólny sukces – Twój i Twoich uczniów!

Krok 1 – WIEM: Uczeń wie, że każdy ma prawo mieć marzenia i dążyć do ich realizacji.

Krok 2 – CZUJĘ: Uczeń potrafi określić, jak czuje się osoba, która czegoś bardzo pragnie.

Krok 3 – POMAGAM: Uczeń wyraża gotowość poszanowania prawa innych ludzi do spełniania marzeń i pomocy im w ich realizacji.

WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ

Poproś uczniów, by dobrali się w pary. Następnie zaproponuj, by każdy zastanowił się, jakie jest jego największe marzenie. Poproś, by podopieczni zastanowili się, co muszą zrobić, aby ich marzenia się spełniły. Niech sobie wyobrażą kolejne kroki na drodze do realizacji marzenia. Następnie zachęć ich do tego, by porozmawiali na ten temat z koleżanką/ kolegą.

Porozmawiaj z uczniami o tym, posiłkując się takimi pytaniami:

- Co oznaczają słowa: „Wszystkie marzenia mogą się spełnić, jeżeli tylko mamy odwagę je realizować”? (Walt Disney)
- W jaki sposób można zrealizować swoje marzenia?
- Co daje realizacja marzeń?
- Co może być przeszkodą na drodze do spełnienia marzeń?

ZAPOWIEDŹ PROJEKCJI FILMU

Zwróć uwagę uczniów na to, że ludzie mają prawo mieć marzenia i dążyć do ich realizacji. Zdarza się tak, że marzą o czymś, co dla nas jest oczywiste, o co w ogóle my nie musimy się starać, ponieważ obowiązujące u nas prawo nam to zapewnia. Powiedz, że za chwilę obejrzy-cie fragment reportażu, którego bohaterką jest Teleza. Podpowiedz uczniom, aby zwrócili uwagę na to, o czym marzy dziewczynka.

PROJEKCJA FILMU

REFLEKSJA PO FILMIE

Bezpośrednio po projekcji porozmawiaj z uczniami. Mogą Ci pomóc następujące pytania:

- Jak wygląda życie Telezy?
- O czym marzy dziewczynka?
- Co czuje Teleza, mając tak wiele obowiązków domowych i nie mogąc spełniać swoich marzeń?
- W jaki sposób dziewczynka mogłaby spełnić swoje marzenia?

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 40

MALAWI: kraj biedy, przeludnienia i klęsk żywiołowych

PIĘKNO I OKRUCIEŃSTWO PRZYRODY

Republika Malawi to niewielki kraj w Afryce południowo-wschodniej, który nie ma dostępu do morza. Jego powierzchnia wynosi trochę ponad 118 tys. km², a liczba ludności ok. 19 mln. Graniczy z Tanzanią, Mozambikiem i Zambią. Malawi w przeważającej części znajduje się w klimacie podrównikowym, co w znaczący sposób wpływa na rozkład i wielkość opadów.

Piękno przyrody nie zawsze idzie w parze ze szczęściem ludzi. W Malawi widać to wyraźnie...

Z północy na południe kraju biegnie Wielki Rów Zachodni, który stanowi część Wielkiego Rowu Afrykańskiego. Rowy te powstały na styku płyt litosfery w dolinie ryftowej. Zachodzi tu proces oddalania płyty afrykańskiej od płyty arabskiej oraz somalijskiej. W obrębie zagłębień powstały jeziora tektoniczne m.in. jezioro Malawi. To trzecie co do wielkości jezioro Afryki. Leży na granicy Malawi, Tanzanii i Mozambiku. W kraju dominuje wyżynnogórskie ukształtowanie terenu, co niestety jest przyczyną powstawania słabych gleb i problemów z pozyskiwaniem żywności.

Czytaj dalej na 40 stronie

Teleza – bohaterka reportażu - z rodzeństwem

W Malawi możemy podziwiać niesamowitą przyrodę i jej bogactwo: słonie, hipopotamy, zebry, krokodyle i wiele gatunków ptaków, które występują na przykład w Parku Narodowym Liwonde, znajdującym się w południowej części tego państwa.

Kraj ten jest nawiedzany przez tzw. El Niño (po hiszpańsku dzieciątko, chłopiec) lub La Niña (dziewczynka). Niestety do tej pory nie ustalono przyczyn powstawania tych zjawisk atmosferycznych ani regularności ich występowania. Pierwsze sprowadza susze, a drugie straszliwe, dręczące ludność powodzie. Nieprzewidywalność tych zjawisk oraz ogrom zniszczeń nimi powodowanych skutkuje jeszcze większym niedożywieniem i skrajną biedą. Obecnie około 6,5 mln mieszkańców Malawi potrzebuje pomocy humanitarnej.

EKONOMIA:

BIEDA RODZI BIEDĘ

Malawi należy do najstabilniej rozwiniętych krajów na świecie. W 2015 roku Wskaźnik Rozwoju Społecznego (WRS lub po angielsku HDI) wynosił tu zaledwie 0,476 (w Polsce prawie dwa razy więcej!). HDI to miernik rozwoju społecznego kraju, przy określaniu którego bierze się pod uwagę: oczekiwaną długość życia, oczekiwaną liczbę lat edukacji dzieci zaczynających proces kształcenia, średnią liczbę lat edukacji dla mieszkańców w wieku 25 lat i starszych oraz dochód narodowy na jednego mieszkańca. Malawi plasuje się na 170. miejscu wśród 188 zbadanych krajów.

Czytaj dalej na 41 stronie

Wskazówka:

W trakcie rozmowy zwróć uwagę uczniów na słowa czternastoletniej Telezy: „Moim największym marzeniem jest pójść do szkoły. Jeśli ją ukończę, będę mogła znaleźć pracę. Będę mogła się utrzymać. To jest szansa na lepsze życie. To naprawdę odmieniłoby mój los”. Podkreśl, że realizacja marzeń pozwala wielu ludziom odmienić swoje życie.

ZADANIE

Pomóż Krzysiovi spełnić marzenie

Podziel uczniów na kilkusobowe zespoły. Przeczytaj im list 10-letniego Krzysia wysłany do lokalnej gazety.

„Szanowna Redakcjo!

Mam na imię Krzys. Mam 10 lat. Chodzę do szkoły podstawowej, do czwartej klasy. Bardzo lubię malować i rysować. Najbardziej akwarelami, ale też pastelami. Mam mało czasu na malowanie, ponieważ pomagam rodzicom opiekować się młodszym rodzeństwem. Mam dwóch młodszych braci i dwie siostry. Oni są bardzo mali, więc spędzam z nimi dużo czasu. Lubię się z nimi bawić, ale wtedy nie mam czasu na malowanie. Bracia i siostry czasem niszczą moje rysunki. Nie robią tego złośliwie, tylko tak dla zabawy. Wtedy jest mi przykro, bo wszystko,

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 41

Przerastające ich siły obowiązki odbierają dzieciom szansę na edukację i lepsze jutro

Dzieci często wykonują pracę ponad siły.

co namaluję, jest zniszczone. Moi rodzice uważają, że ładnie maluję, i zapisali mnie nawet na kółko plastyczne. Tam poznaję ciekawe techniki malarskie. Moim największym marzeniem jest wystawa moich obrazów. Tylko nie wiem, jak to zrobić. Krzys”

Poproś uczniów, by zredagowali odpowiedź dla chłopca. Niech się zastanowią, w jaki sposób można pomóc Krzysowi w spełnieniu jego marzenia. Niech podpowiedzą chłopcu, co może zrobić, aby zrealizować największe pragnienie.

Wskazówka:

Zadbaj o bezpieczeństwo emocjonalne uczniów podczas wykonywania zadania. Niech dobiorą się do pracy w grupach tak, aby każdy uczeń czuł się komfortowo i bezpiecznie.

ROZMOWA

Poproś, aby przedstawiciele grup przeczytali list adresowany do Krzysia.

Zapytaj ich m.in. o:

- Na czym ich zdaniem polega prawo chłopca do realizacji własnych marzeń?
- Czym to prawo się powinno przejawiać?

W jaki sposób realizacja tego marzenia może zmienić życie Krzysia?

Dalszy ciąg scenariusza na stronie 42

Gospodarka Malawi oparta jest przede wszystkim na rolnictwie. Dominuje tam prymitywne rolnictwo, tzw. samozaopatrzeniowe. Rolnicy uprawiają płody rolne tylko na własne potrzeby i nie mogą sobie pozwolić na ich sprzedaż. Choć prawie 90 proc. ludności mieszka na obszarach wiejskich, jednym z głównych problemów jest niedożywienie. Gospodarstwa są silnie rozdrobnione, słabo uprzemysłowione i mało zmechanizowane. Plony z kolei są tak niewielkie, że nie wystarczają na wyżywienie całej rodziny. Brak możliwości zakupu nawozów i maszyn powoduje jeszcze niższe zbiory. W ten sposób tworzy się zakłęty krąg ubóstwa.

Malawi jest na 8. miejscu na świecie, jeśli chodzi o wskaźnik dzietności. W 2014 roku na jedną kobietę w wieku rozrodczym (15–49 lat) przypadało aż 5,6 dziecka. Duża część potomstwa umiera jednak z powodu niedożywienia. Z drugiej strony – większa liczba dzieci oznacza dalszy wzrost biedy. Ponad 60 proc. mieszkańców tego kraju żyje poniżej progu ubóstwa, czyli za mniej niż 1,25 dolara dziennie.

Czytaj dalej na 42 stronie

Niedożywienie w Malawi dotyka głównie najmłodszych i jest powodem wielu chorób.

Wspialni lekarze i wolontariusze ratują niedożywione dzieci, ale maluchy bywają często bardzo wyniszczone.

Niedożywione dziecko
wymaga specjalnej terapii i diety.

POMOC – BEZ NIEJ MALAWI SOBIE NIE PORADZI

W Malawi na 100 tys. pacjentów przypada tylko dwóch lekarzy. Co dwudzieste dziecko umiera na gruźlicę, malarię lub AIDS. Dostęp do medycyny jest tu bardzo utrudniony, a czasami niemożliwy ze względu na brak funduszy lub odległość. Dlatego fundacja Partners in Health od 2007 roku tworzy w Malawi system opieki zdrowotnej dla ponad 150 tys. mieszkańców dystryktu Neno. Koncentruje się przede wszystkim na wczesnym rozpoznaniu choroby i szybkim udzieleniu pomocy. Wyszkoliła ponad 1000 pracowników medycznych, którzy odwiedzają wioski, ważą dzieci, by kontrolować ich zdrowie. W przypadkach skrajnego niedożywienia dzieci zabierane są do szpitala, gdzie poddawane są długiemu i trudnemu procesowi leczenia. Ważnym aspektem jest przekazywanie sobie wiedzy na temat niedożywienia i walki z chorobą. Fundacja organizuje również badania profilaktyczne dla całych wiosek.

Niestety w Malawi mamy również do czynienia z brakiem edukacji. Dzieci nie chodzą do szkoły, bo rodziców nie stać na książki lub dlatego, że jest ona za daleko. Czasem też praca dziecka jest niezbędna, aby rodzina mogła przetrwać. Dzieci starsze opiekują się młodszymi. Ponad 23 proc. dzieci w Malawi nie chodzi do szkoły. Brak edukacji utrudnia wyjście z biedy, a bieda nie pozwala na edukację. To kolejny zaklęty krąg. Kulczyk Foundation postanowiła wesprzeć działania Partners in Health w Malawi w programach walki z ciężkim niedożywieniem, pomocy społecznej i socjalnej. ■

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Poprowadź uczniów przez następujące etapy:

1. Uświadomienie im ich wiedzy na temat sytuacji drugiego człowieka (**WIEM**);
2. Zwrócenie uwagi na rolę emocjonalnego zrozumienia czyjegoś problemu i utożsamienia się z tą osobą (**CZUJĘ**);
3. Podjęcie decyzji o aktywnej pomocy (**POMAGAM**).

WIEM:

Zwróć uwagę uczniów na to, że każdy człowiek ma prawo mieć marzenia i powinien móc je realizować. Możliwość realizacji marzeń to realny wpływ na własne życie. To możliwość uczynienia naszego życia lepszym i spełnionym.

CZUJĘ:

Marzenia nas uskrzydłają, to dzięki nim czujemy się prawdziwie spełnieni. Jeżeli potrafimy skierować naszą uwagę na drugiego człowieka i wysłuchać go, to dostrzeżemy, że on, podobnie jak my, ma marzenia i bardzo pragnie je zrealizować. Możemy wyobrazić sobie, jak czuje się osoba, która (tak jak my) bardzo pragnie spełnić swoje marzenia.

POMAGAM:

Rozdaj uczniom kartki. Poproś, by każdy zastanowił się, czy zna jakieś marzenie innej osoby, które mógłby pomóc jej spełnić. Niech każdy zapisze to marzenie na karteczce i swoją rolę w jego realizacji. Na kolejną lekcję przygotuj listę marzeń i sposobów ich spełnienia. Zadbaj o zachowanie anonimowości. Porozmawiajcie na ten temat.